

jéből.
 szteni,
 számba
 an egy
 legkér-
 izsáról
 et ám;
 ap-ot,
 t érin-
 pósta-
 , hogy
 znosan
 t nem
 ka. Mi
 t az új
 érde-
 y job-
 t. Ne-
 ankád,
 Gyar-
 s lány
 zivem-
 etetre-
 eimer
 ni azt
 s. Aki
 moso-
 eszler
 asznált
 valami
 Lazzi.
 y leg-
 enetes
 áidból,
 odát a
 azt a
 Nagy
 Dráng-
 yikkal
 n, aki
 százan
 ésőbb
 lkotni
 egfej-
 rekedt
 a sza-
 vagy,
 levél-

olyan
 nem
 . b.

épület.

BEHUNYTA A SZEMÉT. (Lásd a 328. lapon.)

XXXVII. kötet, 21. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
 Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1889. november 24-én.

A GRÓFKISASSZONY ROKONAI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás)

zt oly indulatosan mondta, hogy Dorka szinte meghökkent.

— De Tilda! Ugyan már hogy mondhatasz ilyet!

— Te is azt mondanád, ha... ha tudnád, hogy...

Hirtelen elhallgatott. Megmagyarázni mégsem igen akarta. Dorka azonban az ő jószívű, gyöngéd gondosságában nem vélhetett egyebet, mint hogy Tildának valami nagy kellemetlensége volt a komoly, kissé nagyon is szigorú nevelőnővel.

— No, ne busulj azon olyan nagyon, kedves Tildám. Hiszen senki sem kényszeríthet minket, hogy olyan helyre járjunk, ahol kellemetlenségünk akad. Majd beszélék a nagymamával és tudom, ő is bele fog egyezni, hogy többé ne kelljen oda menned.

De erre megint föl pattant Tilda:

— Nem! Azt ne tedd... ne is említsd a nagymamának... kérlek, kedves jó kis Dorka mama, ne szólj erről egy szót sem a nagymamának! Nem is tudom, mit akarnál mondani? Hiszen én egy szóval sem említettem, hogy Malvina kisasszonnyal valami bajom akadt... és nem is akadt... sőt nagyon kedves és nyájas volt hozzám, s én ezután is el akarok járni Ottikáékhoz.

Dorka meglehetősen bámulva nézett Tildára. Aztán a vállát vonogatva, mondá:

— Jól van, ha úgy akarod, legyen úgy. De akkor egy csöppet sem értem a viseletedet, sem a beszédedet.

Ezzel abba is maradt a dolog, Dorka nem szólt, a többiek pedig nem tudtak semmit.

Harmad napra ismét meghívás érkezett a kastélyból, hogy nagyon szeretnék, ha Tilda a két kicsikével ellátogatna délutánra, majd elküldik a kocsit mindjárt ebéd után.

— Szeretném, ha már egyszer te mennél, kedves Dorkám, szólt a nagymama. A kicsinyek is szívesebben vannak veled.

— Jól meglesznek ők Tildával is, kedves nagymamácska, felelé Dorka. Aztán, az igazat megvallva, én úgy sejttem, hogy Tildával ott valami kis dolguk van. Nem tudom: micsoda, de azt hiszem, most csakugyan neki köll elmennie.

El is ment. És azután még máskor is, többször is. A meghívások sűrűn érkeztek, de mindig világosan meg volt írva, hogy Tilda menjen. Dorkáról soha sem volt szó a levélben.

Utoljára ez már feltűnt Dorkának és kissé bántotta is.

— Sajátságos, gondolá magában. Nem emlékszem, hogy valamivel megsértettem volna őket. Ha Malvina kisasszonnyal volt is az a kis össze zördülésem, de Ottikát és a mamáját nem sérthettem azzal. És azóta már találkoztunk is... és Ottika akkor nagyon nyájasnak látszott.

Hasztalan volt a fejtörés, nem értette a dolgot. De azért nem árulta el, hogy nincs kedvére.

Az idő pedig haladt, hideg is lett és legelőször is az következett belőle, hogy Ottika meghűlt, erős hurutot kapott, nem volt szabad kimennie a szobából. Jött is

mindjárt a kérelem, hogy Tilda menjen hozzá nehány napra.

— Ezt mégis kissé sajtáságosnak találom, szólt a nagymama. Soha sem hívják Dorkát... pedig a kis betegnek ő jobb társa lehetne...

— Oh, ez bizonyosan onnan van, mert tudják, hogy Dorkára nagy szükség van itthon a nagymamának, szólt Tilda. Én bizony magam is jobb szeretném, ha nem köllene mennem... de ha beteghez hívnak, nem lehet megtagadni, ugye?

Dorka nem szólt semmit, de nagyon elgondolkozott.

Tilda elment s pár napig semmit sem hallottak a kastélyból. Az idő pedig egyre hidegebbre fordult, keményen fagyott s a nagymamának eszébe jutott, hogy Tilda nem vitte magával téli keztüjét. A cseléd pedig nem ér rá, hogy elvigye.

— Elviszem én, szólt Dorka készségesen. Szép, csöndes az idő, átsétálok. Nem megyek be, csak beküldöm, vagy kihívatom Tildát.

Mindjárt el is indult és a rövidebb uton, a kastély kertjén ment át. Nem messze a kastélytól Malvina kisasszonyt pillantotta meg, a ki éppen szembe jött vele. Okvetlenül látta őt Malvina kisasszony, de aztán hirtelen megfordult és bement a kastélyba. Mikor Dorka oda ért, az öreg inas állt ott az ajtóban.

— Merre találom a testvéremet? kérdé. Kérem, küldje ki, nem akarok bemenni, csak egy perczre jöttem, hogy átadjak neki valamit.

— Nem hívhatom ki, nincs itthon, kikocsizott... nincs itthon senki... azaz

hogy Ottília grófkisasszony itthon van, de ő hozzá nem szabad bemenni.

— Nem? No's, hát legyen szives, adja át ezt a csomagot a testvéremnek.

Ezzel Dorka látszólag nyugodtan, de belsőleg boszankodva fordult meg. Most már nem a kertnek indult, hanem előre került az udvarra és a főkapunak. Amint a sarkon befordult, a kastély előtt szemben állt Malvina kisasszonnyal. A nevelőnő kissé kellemetlenül meglepetve nézett rá; Dorka azonban nyugodtan és némi büszke bátorsággal sietett feléje és így szólt:

— Jó napot, Malvina kisasszony! Egy kis csomagot hoztam a testvéremnek. Az inas azt mondta, hogy nincs itthon és hogy Ottikához nem szabad bemennem. Ez nem is volt ugyan szándékom, de tudom, hogy Malvina kisasszony látta, mikor jöttem, és azt szeretném tudni, valjon Malvina kisasszony parancsolta-e meg az inasnak, hogy azt mondja nekem?

A nevelőnő szinte megzavarodott a határozott kérdésre.

— Igenis, én parancsoltam azt neki, mondá aztán.

— És miért? Tudni akarom az okát.

— Ohó! Akarja?

— Igenis, akarom! Vagy rögtön megmondja, vagy megyek be a nénihez. Ha pedig nem eresztenek, levélben fogok tőle magyarázatot kérni, s ha ez sem használ, atyám fogja tenni. Pataki ezredes rá tudja kényszeríteni az embereket, hogy feleljenek.

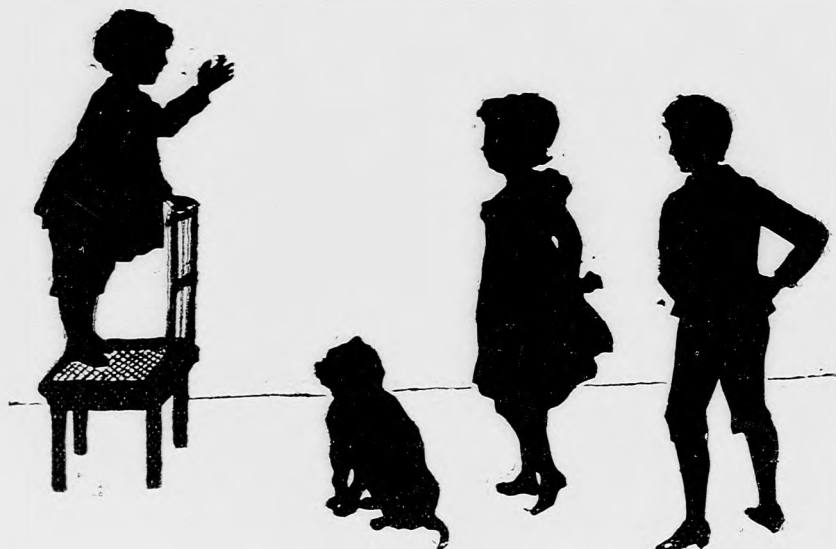
Malvina kisasszony kissé meg volt akadva. Megigérte Tildának, hogy az

az egész gonosz históriát elfelejti, szóba sem hozza többé senkinek, megkiméli atyját, nagyanyját a szomorúságtól, kellemetlenségtől. Már pedig, ha most nem felel a Dorka kemény, parancsoló kérdésére, mindjárt itt lesz Pataki ezredes és akkor kész a nagy baj. Ha pedig felel, akkor úgy tűnhetik fel, mintha megijedt volna a Dorka fenyegetésétől. Ez pedig szintén nem volt kedvére.

Csak egy pillanatig tartott, a míg ezen tusakodott, de épen ekkor lépett ki a házból Ernő s meglátta Dorkát. Orvendve sietett oda, csak hogy mindjárt elkomolyodott, mikor látta, hogy azok ketten mily mereven néznek egymásra.

— No, mi a baj? Csak nem pöröltek össze? kérde Ernő.

— Nem! — felelé Dorka hidegen és kimért büszkeséggel. Itt engem meg-

PRÉDIKÁCIÓ. (Lásd a 335. lapon.)

sértettek. Malvina kisasszony azt mondja, hogy az ő parancsára történt, tehát tudni akarom, mi az oka.

— Abban igazad van, szólta Ernő komolyan. Mindenki köteles okát adni, ha valamit tesz, ami másnak kellemetlen.

A nevelőnő fanyaron szólalt meg:

— Kedves Ernő, nagyon sajnálom, hogy így rákényszerít a szólásra. De ha

épen úgy kívánja Dorka, hát megtudhatja. Hiszen tulajdonképen nem is ő előtte, csak atyja és nagyanyja előtt kell eltitkolni a dolgot, ő úgy is jól tudhatja, miért van innen kizárva.

— Tudhatom? De nem tudom, valóban nem is sejtem.

— Akkor hát nagyon rövid az emlékezete, vagy azt hiszi, hogy büntetlenül

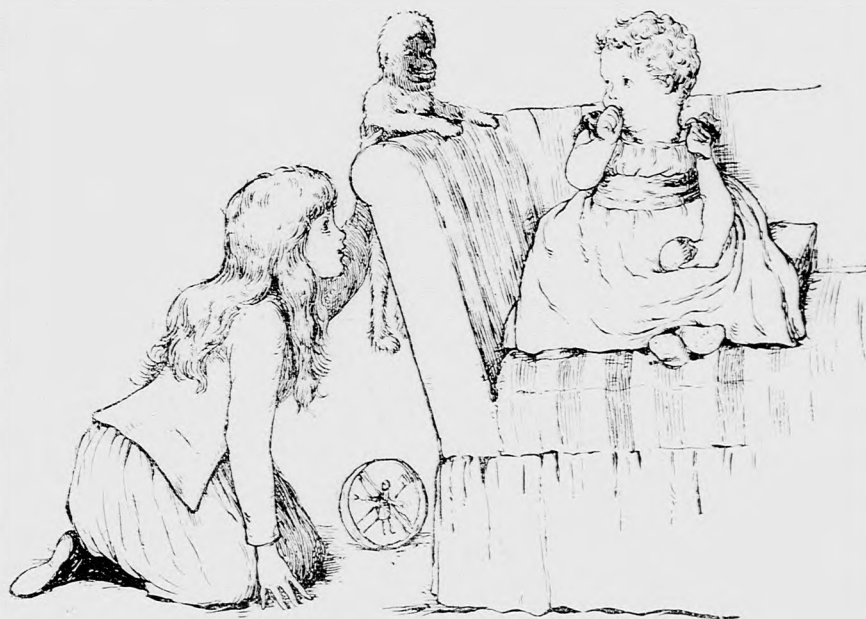
lehet olyan sértő torzképeket rajzolni, mint a milyen az volt, a melyen engemet kifigurázott.

— Én? Kifigurázni Malvina kisasszonyt? Ezt már épen nem értem.

— Eh, aki hibázott, legalább ne rontsa azzal a dolgát, hogy még el is akarja tagadni, szólt Malvina kisasszony

boszusan. Ugy is mind hiába. A torzkép ide került. Jól tudjuk, ki szokott ilyeneket rajzolni, hát fölösleges tagadni. Nagyon sikerült munka, mondhatom. Mindjárt rám ismerhet mindenki.

Dorka elsápadt. Homályosan sejteni kezdett valamit, de még nem tudta, mit gondoljon. Csak kérdezte újra, miféle kép-

A MUMUS. (Lásd a 334. lapon.)

ről beszélnek. Ernő nagyon komolyan, nyugodtan magyarázta meg, mit ábrázol a torzkép, aztán így szólt:

— De hát hogy lehet az, hogy már nem is emlékszel rá? Bizonyosan ráismernél mindjárt, ha látnád, mikor még Tilda is mindjárt tudta mihelyt megpillantotta.

Most Dorka megint nagyot nézett.

Mintha rögtön megértett volna mindent. De egy percze össze szorította az ajkait, aztán majdnem remegő hangon kérde:

— Tilda? Hát Tilda tud róla? Tilda látta? És mit mondott?

— Mit mondott volna a kedves jó gyermek! szólt Malvina kisasszony. Zokogva kért bocsánatot a bünös számára és megígértette velünk, hogy nem árul-

juk el atyjának, nagyjának. Hadd higyük ezután is, hogy olyan nagyon derék leánya az a Dorka. De úgy hiszem, ezek után nem kell tovább magyarázni, hogy Ottika mamája nem kíván ilyen társat a leányának s ki van adva a parancs, hogy ha Dorka kisasszony jön, hát az ő számára senki sincs itthon.

Dorka egy pillanatig habozott. De csak egy pillanatig. Látszott rajta, hogy nagy erőfeszítésébe került, míg legyőzte felindulását, de aztán elkomorult arccal mondá:

— Most már eleget tudok. Ne féljenek, nem zavarom tovább.

— Dorka... nézd csak, kedves Dorka... hátha rendbe lehetne hozni ezt a kellemetlen dolgot? Malvina kisasszony bizonyosan megbocsátaná, ha megmagyaráznád és bocsánatot kérnél...

Erre Dorka büszkén, szinte villogó szemekkel felelé:

— Bocsánatot kérnem nincs miért, magyarázni pedig nem akarom!

S gyorsan eltávozott. Kellott is sietnie, mert már-már alig birt uralkodni magán és amint kissé távolabbra ért, kitört a zokogása.

— Oh, ez mégis sok...! Csuffá tesznek, lenéznek, kizárnak, mikor semmit sem vétettem! És Tilda! Semmi kétség, ő és Niki tették... akkor, mikor haza térünk arról a csónakázásról; emlékszem, hogy rejtegetett előlem egy papiroost. És mikor a gyanut rám háritották, Tilda eltűrte! De most mit tegyek? Ha én fedezem föl, hogy van a dolog, örökre tönkreteszem Ottikáéknál, de még a nagymama

előtt is...Csak úgy teheti még jóvá, ha maga vallja meg őszinte bűnbánással.

Nagyot sóhajtott s rövid gondolkozás után elszánta magát.

— Igen, türnöm kell, hogy rajtam legyen a gyanu. Nem teszem csuffá Tildát semmi elhamarkodott lépéssel. Majd meglátjuk. Majd valahogy szép szerivel hozom rendbe.

S mikor haza ért, a nagymama nem veti rajta észre semmi fölindulást.

Mialatt Dorka hazafelé ment, amott a kastélyban Ernő és a nevelőnő szintén befelé mentek szobájokba. Csakhogy nagyon különböző gondolatokkal. Mikor Dorka büszkén eltávozott, Malvina kisasszony meglehetősen hangosan mondá:

— Javithatatlan... úgy látom, nemcsak elbizakodott, hanem rossz indulatu is.

Ernő igen komolyan nézett rá s határozott hangon felelé:

— Kedves Malvina kisasszony, azt hiszem, nagyon téved. Holnap ilyenkor egészen másképp fog gondolkozni.

— Hogyan? Miért?

— Még nem mondhatom meg, mert még nem tudom bebizonyítani. De én már tisztán látok mindent. No, majd megválnak.

Ennél többet Ernő nem akart mondani s gyorsan elsietett szobájába, aztán újra meg újra átgondolta a dolgot. És mindig jobban meggyőződött, hogy igaz van. Tulajdonképen már eddig s tudta, de amit Dorkától hallott, az megerősítette hitében. Mert ő mindjárt kezdettől fogva kissé gyanusnak találta azt az egész kép-

históriát. Ő többet volt együtt Dorkával és Tildával, mint Malvina kisasszony, olyankor, mikor a két testvér szabadon úgy viselkedett, mint a milyen igazán. Akkor annál a csónakázó mulatságnál is jól látta, hogy gunyolódik Tilda, míg Dorka komolyan de jószíven vette fel a dolgot. És az éles eszű, igazság-szerető Ernő csöndben, feltűnés nélkül fürkészni kezdte ezt a furcsa esetet. Lassanként, csak úgy mintegy véletlen beszélgetés közben, kitudta Tildától, hogy Niki is rajzol, még pedig nagyon ügyesen, s mikor Ernő ezt tudta, akkor félig már tisztában volt, mit gondoljon. De ez még persze csak olyan gyanítás volt. Hanem mikor látta, hallotta Dorka meglepetését, magyarázatot tagadó büszke szavait, akkor többé nem kételkedett. Épen úgy kitalált mindent, mint Dorka.

— Nagyon világos, Niki és Tilda csinálták az egészet, s mikor kisült, akkor Tilda rajta hagyta a gyanút Dorkán... az a jó Dorka pedig most nem akarja csuffá tenni a testvérét. Csakhogy az nem addig van ám! Én ezt nem tűröm!

Igen, de mit tegyen? Ha ő maga szól, még talán nevetnek rajta, hogy csak úgy vaktában pártjára kel a bünösnek.

— Az szükséges, hogy Tilda maga vallja meg. És meg is fogja tenni, fogadom! Majd kitalálom a módját. Tudom hogy félnék, ijedős... szép szerivel persze hogy el nem árulja magát, de ha egyszer megretten, akkor majd elhagyja az álnoksága.

(Vége következik.)

A BERCZIKE BÁCSIJA.

— Kicsi beszélyke. —

(Képpel a czímlapon.)

KKORIBAN, mikor ez az eset rajtam megesett, szörnyű módon büszke voltam én a nevemre. Mert nem akármilyen az, ha valakinek Attila a neve. Hallottátok-e a híret, hogy ki volt Attila? Hatalmas, rettenetes hun király, a kitől a félvilág rettegett. Hogy mért keresztelték épen Attilának, nem tudom; de hát megtették. Én pedig már hallottam híret, milyen hatalmas hős nevét viselem, olvastam is róla, hát természetesen úgy gondoltam: legelső kötelességem, hogy hasonló legyen ahhoz, a kinek a nevét viselem.

Persze, ott abban a kicsike mezővároskában, a hol akkoriban iskolába jártam, nem lehettem mindjárt olyan híres, mint a hajdani ősöm. De már a mennyire tölem telt, rajta voltam, hogy rettegenek tőlem, ha mások nem, hát a pajtásaim. Azt nem bántam, ha nem szeretnek, csak rettegenek. Ugy volt az én híres nagy ősömmel is.

Nem is álltam egy könnyen szóba akárkivel, kivált a kisebb fiukkal, kik alsóbb osztályba jártak. Tanulják meg, hogy én különb vagyok.

De az a kis Berczike semmiképp sem akarta megtanulni. Pedig két egész esztendővel volt fiatalabb és két osztállyal járt alattam. Egy napon, a mint épen az iskola felé mentem, szembe jött velem és nagy jó kedvvel mondá:

— No, hunyd be szemed, tátsd ki szádat, kapd be a jó czukorkámat.

Mérgesen és sértődve pillantottam rá. Láttam, hogy valami papiros-csomagot tart a kezében. De hátha rá akar szedni és valami kavicsot dob a számba, aztán csufolni fog? Az kellene még csak! Keményen rá rivaltam:

— Hogy mersz így szólani hozzám, te kis tacsó? Mindjárt kikapsz!

— No, no, hiszen én valami jót akarok adni.

— Akkor hát add ide a kezembe!

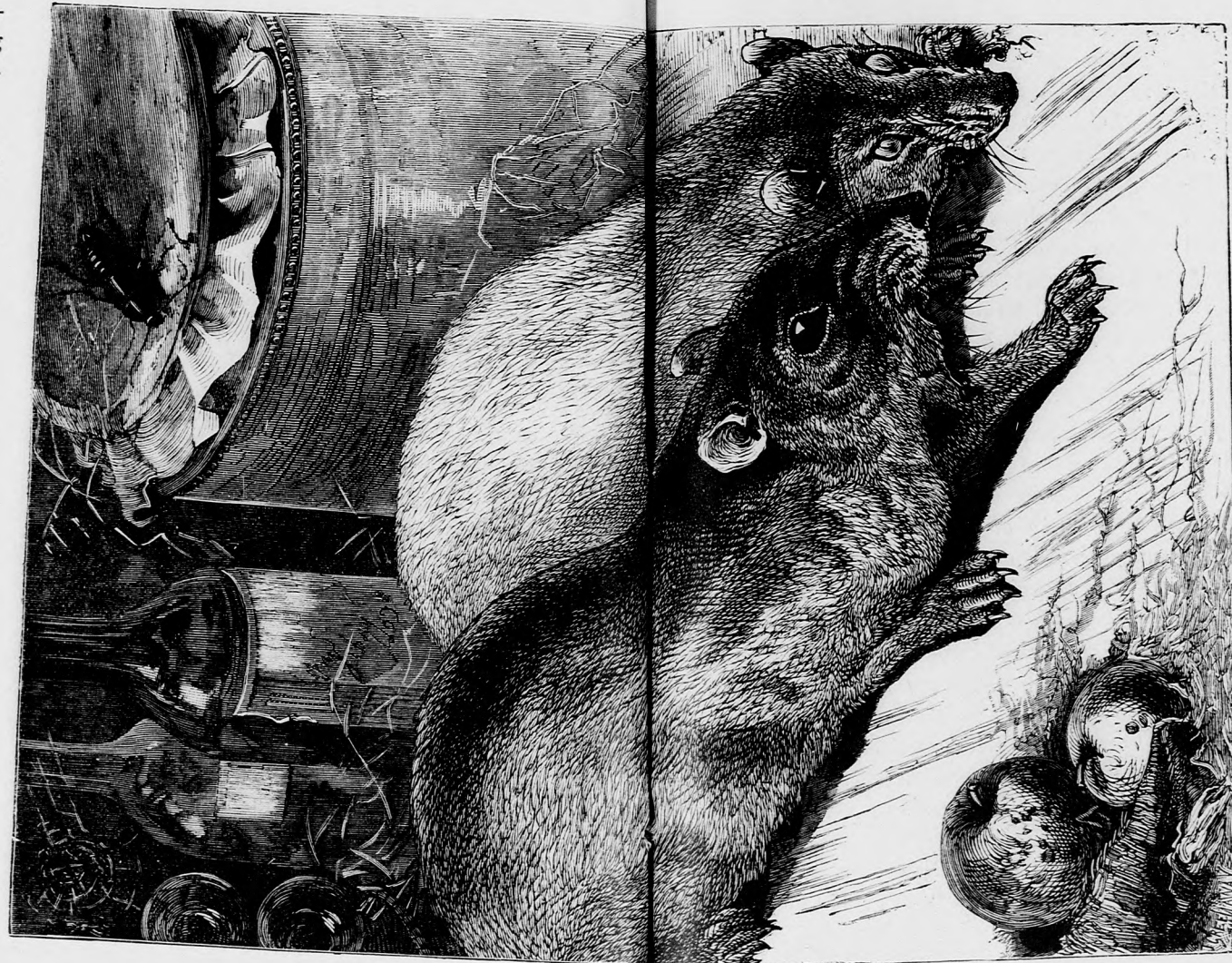
— Nem adom. Ha nem teszed, amit én akarok, akkor nem kapsz belőle. Hunyd be szemed, nyisd ki szájad...

— Elhallgass! Szóba sem állok veled.

Az igazat megvallva, kíváncsi voltam egy kissé, de épen ekkor oda ért hozzánk egyfelől a kis Palika, másfelől a kis Marika. No, az volna csak szép, ha ezek látnák, hogy ez a haszontalan kis Berczike tréfálni mer velem. Büszkén, megvetőleg elfordultam s egy boltablakhoz lépve, nézgettem az ott kirakott portékát. De mert nagyon közel voltam, hallottam és láttam is, hogy Berczike vigan megállította Palikát s odaszólt:

— Hunyd be szemed, tátsd ki szádát kapd be a jó czukorkámat!

És Palika az megtette, behunyta a

szemét (Lásd a képet a ezimlapon), kitévta a száját s pár pillanat mulva megszólalt:

— Jaj de jó! Soha sem ettem még ilyen jót! Hol vetted, Berczike?

— A bácsikám hozta Budapestről.

Amint ezt hallottam, kissé sajnálni kezdtem, hogy annyira megvettem a Berczike tréfáját. Hiszen sokkal kisebb ugyan, mint én, de hát mégis talán eltréfálhattam volna vele.

Ezalatt több pajtásunk is odaérkezett és Berczike valamennyit megtraktálta a jó csemegével, közben pedig sokat beszélt a bácsijáról, hogy milyen gazdag ember, milyen szép házban lakik Budapesten, mily régen nem járt itt. Már szinte kívántam, hogy akár most se jött volna. Boszantott, hogy úgy felsültem, míg a többiek jól jártak. És az a kis tacsó bizonyosan csak azért beszél annyit a bácsijáról, hogy még inkább boszantson. Rá is rivaltam mérgesen:

— Ugyan, mit fecsegsz már annyit összevissza? Okosabb lesz, ha siettek az iskolába, mert ha elkéstek, kikaptok.

— Ne hallgass rá, szólt az egyik fiú. Még van időnk bőven. Nagyon szeretjük hallgatni, amit a bácsiról beszélsz. Ha neki nem tetszik, menjen odább.

Mentem is, szörnyen boszankodva. Minek is jött ide az a bácsi? Még elbizza magát ez a kis Berczike. Aztán hát kicsoda is lehet ez az ő bácsija,

Tegnap jött meg, itt marad néhány napig nálunk látogatóban. Annyi szép és jó ajándékot hozott nekünk!

hogyan olyan nagyra vannak vele? Bizonyosan üres hetvenkedés az egész, valami közönséges atyafi.

— Szeretném látni, gondolám. Majd találok én rajta valamit, amivel aztán csufoljam, boszantsam Berczikét.

Az a kívánságom, hogy mielőbb láthassam, hamar teljesült. Alig hogy az iskolában mindnyájan együtt voltunk, a tanár figyelmeztetett, hogy most különösen illedelmesen és szépen viselkedjünk, mert egy jeles férfit fogja meglátogatni az iskolát, bejön a mi osztályunkba is. Nagyon kíváncsiak lettünk, ki lehet az, el sem tudtuk képzelni, miféle jeles vendégnek juthatott eszébe, hogy minket meglátogasson. De nem kellett sokáig várakoznunk. Rövid idő múltán megnyílt az ajtó s az igazgató lépett be egy igen előkelő külsejű, egészen ős öreg ural, aki nyájasan nézett rajtunk végig és mintha el lett volna érzékenyedve.

Az igazgató bemutatva, megnevezte s elmondva, hogy a vendég milyen előkelő férfit a király tanácsosai közt, röviden tudtukra adta, hogy kedves vendégünk azért látogatott meg, mert hajdan, bizony már jó ötven esztendővel ezelőtt, ő is éppen ebben az iskolában járt, látni ohajtotta még egyszer a helyet, ahol első ismereteit szerezte; iskolánk pedig büszke lehet rá, hogy hajdani növendékéből olyan jeles férfit lett: szolgáljon ez buzdító például.

Az öreg maga is beszélt aztán hozzánk, azt mondva, hogy komoly igyekezettel mindenki előre juthat; iparkodjunk, hogy a szerény kis városka iskolájából nálánál különb férfiak is kerüljenek a

hazának. Végre pedig azt kérte az igazgatótól, hogy délutánra adjon mindnyájunknak szabad időt, mert szeretné az egész iskolát megvendégtelni kint az erdőben, ahol hajdan sokat járt-kelt. Az igazgató megengedte. Erre aztán olyan éljenzés lett, hogy szinte rengett bele a terem. A fiúk mind ujjongtak, az öreg ur pedig mosolyogva örvendett a nagy örömnök.

Csak én nem tudtam, hányadán vagyok. El voltam előre tökévelve, hogy nem fogom valami nagyra tartani a Berczike bácsiját, csufolni fogom; de sehogysem tudtam kitalálni, hogyan fogjak bele. Most még aztán én is örüljek neki? Hátha nem is mennék délután a többiekkel? De nem, már biz én megyek. Olyan sokan lesznek, hogy észre sem vennék, ott vagyok-e vagy sem; csak magam vallanám kárát.

Délután ott volt az iskola aprajagyja az erdő szélén, egész majálist csaptunk. Az öreg ur is ott volt a tanárokkal, de ők persze egy árnyas helyen csöndesen beszélgettek, nézegetve a zajongó, vidám játékot. Magam is jól mulattam volna, ha nem látom a kis Berczikét, milyen büszkén jár ide-oda. És a fiúk mind őt fogták körül, ő volt a legfontosabb személy köztünk, mert az ő bácsija szerezte ezt a vig napot a jó ozsonnával.

— No, csak kerüljön hozzám, majd letöröm a szarvát, hogy el ne bizakodjék tulságosan. Majd kigondolok valamit.

Beljebb mentem az erdőbe, hogy kigondoljam azt a valamit, de még alig mentem vagy száz lépésnyire, egyszerre csak elémbre toppan Berczike, ki egyik csapattal vadászatot játszott: ő volt a vad

és bujkált. Amint engem megpillantott, megállt.

— Hát te mért járkálsz így egyedül? kérdé. Nem akarsz velünk játszani?

— Eh, menj odább. Unalmas ez az egész komédia, sajnálom, hogy eljöttem. Majd én dalolni és ugrálni fogok, mint valami pojácza, hogy egy olyan városi vén majomnak mulatságot szerezzek vele.

— Kire mondod ezt? Talán az én kedves bácsimra?

— Nem is másra.

— No, hát akkor takarodjál haza és ilyet ne merj többet mondani, mert torokdra forr!

— Micsoda? Te mersz fenyegetni engemet? No megállj!

Megragadtam, hogy földhöz vágjam. De a kis ficzkó keményen védte magát és nagy dulakodás támadt köztünk, mialatt ugyancsak szidtuk egymást. De én mégis erősebb voltam s végre legyűrtem és még a földön is ugyancsak öklözni kezdtem. De egyszerre csak megkaptak hátulról és ellódítottak. A lármára több fiu érkezett oda s ezek mind haragosan támadtak rám.

— Nem szégyenled, te gyáva! Nagyobb létedre így bántani a kis Berczikét! Pfüj! Hitvány ficzkó vagy! Menjünk, szóba se álljunk vele többé.

El is mentek s én magam maradtam ott. Szörnyű módon rossz kedvben, elégedetlenül maradtam ott s eleinte azt hittem, hogy Berczikére és barátaira haragszom. Pedig hát máskép volt. Így zsörtölődtem magamban:

— Mind vele mentek... még csak meg sem kérdezték, igaza van-e vagy sem... persze, különben is igazat adtak

volna, mert hiszen csakugyan... igaza is volt... És mindnyájan gyávanak neveztek, most már szóba sem akarnak velem állani... no, ez gyönyörű multság lesz... Minek is bántottam ezt a kis Berczikét! És megtartják a szavukat, mert jól látom, egyikök sem szeret, azt a kis Berczikét pedig szeretik. És Berczike eddig már bizonyosan elmondta nekik, min kaptunk össze... no, az lesz még csak szép... mindnyájan ujjal fognak rám mutatni és ha valaki kérdezni fogja, mi okom volt rá, hogy így beszéltem?...

Itt akadtam még csak meg igazán. Mit mondjak, ha valaki kérdi? Mit vétett ellenem a kis Berczike? És mit vétett ellenem a bácsija? Hiába törtem a fejemet, még csak kifogást sem tudtam találni. Nem is találhattam, mert akárhogy nem akartam, mégis éreztem, hogy amit tettem, azt csupa merő irigységből, hetvenkedésből tettem. Nem akartam elismerni a jót, szépet, mert másnak jutott. Csakhogy bele sültem, mérgemben a gyöngébb kis fiuval, aki vitézül sikra állt a jó bácsijáért, csuf tettet követtem el és most az lesz belőle, hogy én leszek csuffá mindenki előtt.

Sokáig haboztam, töprenkedtem, mitévő legyek. Nagyon nehezemre esett megtenni, mikor már tudtam is, mit kell tennem. De aztán erősen elszántam magamat és megtettem: visszatértem a fiukhoz és egyenesen Berczikéhez mentem. Sokan voltak körül, de azért elmondtam, amit akartam:

— Berczike, bocsáss meg, nagyon durva, irigy, hetvenkedő voltam veled szemben reggeltől kezdve, mikor te jó

kedvvel jöttél felém. Nem teszem többé s fogadom, hogy ezentul nem azt fogom akarni, hogy féljenek tőlem, hanem hogy szeressenek.

A jó kis Berczike vigan kezét nyujtott, pajtásaim megéljeneztek. És azóta nem is volt bajom, kellemetlenségem senkivel, mert őszintén törekszem rá, hogy amit megfogadtam, be is váltsam.

SZAMÁRHÁTON.

HADD vágtsanak lovon,
Mit én bánom!
Majd elérem én a célt
Szamárháton.

Jó futós az én csacsim —
És okultam
Azóta, hogy róla én
Lefordultam.

A kárombul, gyerekek,
Ezt tanulám:
Háta közepén ne ülj,
Csak a farán!

IRGALMAS TOLVAJ.

(Képpel a 228—329. lapokon.)

A ránézek a képre, hamarjában bizony észre sem veszem, hogy tolvaj; ha pedig tolvaj, hát mért irgalmas? Pedig mégis úgy van az.

Annyit mindjárt el is hisz mindenki, hogy tolvaj az a két lappangva bujkáló ficzkó, mert aki ismeri, tudja, hogy patkányok. Ezek pedig híres tolvajok az állatvilágban. De nincs is ám becsületök egy garas ára sem, és a ház körül nincsen sem néglábu, sem szárnyas, sem csuszó-mászó állat, amelyet annyira megvetnének, üldöznének, mint a patkányt. Az egér sem igen kérdi, kié az a sajt, melybe beleharap; a veréb is ott lop, ahol éri, de még a ravasz házi czicza előtt sem tanácsos ott hagyni a sültet az asztalon, mert mire egyet fordulsz, már elcsente. De mégis ezek mind félig-meddig kegyelemre találhatnak, míg a patkánynak nincs barátja. Én legalább még soha sem hallottam senkitől, hogy ezt a furfangos tolvaj állatot szeretné.

Mi tagadás benne, sok szeretni való nincs is rajta. Hagyján, hogy falánk és ezért sokat ellop, amire szüksége van. De már az csakugyan több a tréfánál, hogy olyasmit is elcsen, amire semmi szüksége. Nem igen régen sajátságos eset bizonyította ezt.

Egy régi nagy falusi kastélyba vendég érkezett. És mikor reggel öltözni akart, nem találta a fél harisnyáját. Össze kereste az egész szobát, hiába — nyoma sem volt. Nem értette a dolgot semmikép, de bele kellett nyugodnia. Másnap reggel ugyanez történt vele. Már akkor nagyon boszanko-

dott s még jobban felforgatta a szobát, azt gondolva, hogy talán este álmos fejjel hánytta el valahova. Megint csak nem találta. Ekkor este már nagyon vigyázott, különösen pontosan megjegyezte, hogy oda tette a harisnyáit a székre. És másnap reggel megint csak eltűnt.

Ez már több volt a kettőnél, ennek nyomára kellett jutni. Az ajtó csukva volt, az ablakon erős vas rács, tehát nem járhatott bent senki, aztán meg a tolvaj okosabbat is tudna tenni, mint hogy egy fél harisnyát vigyen el. Annyi esze pedig volt a boszus vendégnek, hogy nem hitt se babonaszóban, se boszorkányban.

— Akkor nem lehet más, mint hogy patkányok járnak itt; — gondolá.

Most már aztán eltolta a faltól a butorokat és nemsokára meg is pillantott egy jókora lyukat a pallóban. És a lyukból félig kilátszott az utoljára eltűnt harisnya.

— Ejnye semmiháziak, hát nektek kell az én harisnyám! No megálljatok, majd meglátom, nincs-e ott lent a többi is.

Előhívta a házbelieket és fölfeszítették a pallót, arra számítva, hogy elfogják a tolvajokat is. De a ravasz állatoknak más felé is volt kijárásuk s mikor a zajt hallották, gyorsan elillantak. Hanem arra fogadni lehetne, hogy nagyon sajnálták a tanyájokat és a sok kincset, melyet ők ott nagy fáradsággal felhalmoztak.

Mert igazi kincstár volt a patkánytanya s az emberek nevettek is, boszankodtak is, mikor megpillantották. Volt ott mindenféle s a legtöbb holmi olyan, hogy bármennyire törték is rajta a fejüket, nem lehetett azt kitalálni, hogy mire való

az patkánynak. Volt ott először is nagy csomó vas-szög, szépen rendbe rakva egymás mellé. Ha a patkány patkós csizmában járna, vagy ha valami kovács-mesterséghez értene, akkor csak vehetné hasznát a vas-szögnek. De hát így semmikép sem lehetett kitalálni, mire jó az nekik. Hát még a zsebóra? Mert az is volt ott. Persze nem járt, hát még csak azt sem tudhatták patkány uraimék, hányat ütött az óra, megenni pedig ezt sem lehetett. Ott volt mind az eltűnt harisnya is, aminek bizony szintén kevés hasznát vehették, mert nem igen szoktak harisnyát huzni a lábukra. De volt ott mindenféle pénzdarab is, már pedig az bizonyos, hogy a patkány soha sem fizet az elemózsiáért, hanem ellopja, a hol éri. Tehát a pénzre sincs szüksége. De volt ott egész csomó kávékanál is, mintha bizony patkány-uraimék kanállal szoknának enni. Aztán volt ott még egy tollkés, egy kis olló, egy pár ólom katona, egy kis pohár s még sok efféle apróság.

Világos, hogy mind-ennek a sokféle portékának a patkányok semmi hasznát sem vehették. Mégis nagy fáradsággal össze hurcolták a ház különböző, messzi részeiből ide a fészökbe. Beérték vele, hogy a lopott jószág ott legyen, még ha semmi hasznát sem veszik is. Amiből világos, hogy a patkány csupa kedvtelésből is szokott lopni, csak azért, hogy lopjon valamit.

De a patkány nemcsak nagy tolvaj, hanem igen ravasz és furfangos ficzko is. Egyszer megfigyeltek két patkányt, mikor egy roppant nagy burgonyát akartak elczipelni. Semmikép sem boldogultak vele.

És ekkor mit tettek? Az egyik lefeküdt a hátára s a négy lába közé fogta a zsákmányt. A másik pedig szájába fogta a hanyatt fekvőnek a farkát, aztán vonszolta, mint valami szánkát. S mikor elvonszolta a tanyájokhoz, ott a burgonyát begurították a lyukba és így mégis hozzá jutottak a zsákmányuk birtokához.

Nem csoda tehát, hogy a furfangos tolvaj állatnak nincs jó barátja. De hogy egészen igazságosak legyünk, föl kell jegeznünk egy olyan esetet is, mely azt mutatja, hogy még ez a gonosz tolvaj is ismeri a könyörületet. Egy természetudós figyelte meg a következő esetet az irgalmas patkányról.

Hogy, hogy nem, azt senki sem tudhatja: egy öreg patkány elvesztette mind a két szeme világát. Ilyen szomorú állapotban persze nem is indulhatott ki eléget keresni, mert eltévedt volna. De egy fiatal patkány megkönyörült rajta és valósággal körül vezetgette olyan helyen, a hol rágódni valót talált, aztán megint szépen haza kísérte. Elvezette az olajos üveghez is, ami a patkánynak a legnagyobb gyönyörűsége.

Mert a patkány nagyon szereti az olajat. És ha hozzá férhet, nem dönti fel az üveget, nem is töri el, hanem furcsa módon igyekszik hozzá jutni: lebocsátja hosszú farkát az üvegbe, megmártogatja az olajban aztán kihúzza és megszopogatja. Az öreg vak patkány ezt persze nem igen tudta volna megtenni, tehát irgalmas barátja ebben is megsegítette: maga mártogatta meg a hosszú farkát, aztán engedte, hogy az öreg vak lenyalogassa. Mikor végre mind a ketten megelégtéltek a jó nyala-

kodást, az irgalmas tolvaj szépen haza kísérte az öreget.

Ebben a furfangos tolvaj állatban is van tehát jobb érzés, mely barátságra, jóságra ösztönzi legalább a saját fajtájából iránt.

A M U M U S.

(Képpel a 325. lapon.)

Ü

L ERZSIKE pamlagon,

Alma a kezében:

Kis fogával metéli,

És eszeget szépen.

Egyszerre csak — vaj mi nesz?...

Hol beszélnek? Jaj ki ez?

S a pamlag mögöl, ime

Kis majom merül fel:

»Ó adj ennem, kis leány;

Éhezem, ne küldj el!

Édes kedves Erzsikém,

Szörnyen éhen vagyok én!«

Megretten kis Erzsike,

De csak pillanatra;

Mert egyszerre kiderül

Az ő kerek arcza;

A tréfát megértette,

Jót is kaczag felette:

»Rád ismertem Évikém,

Elárult a hangod —

És szintén jól ismerem

A te kicsi majmod.

Övé az almám fele,

Nesze, felezd meg vele!«

PRÉDIKÁCIÓ.

(Képpel a 21. lapon.)

A SZŐSZÉKEN állok,
 Szépen prédikállok:
 Ami rut, nem kadves —
 Nem száraz a nedves —
 Nem kalap u csalma —
 Nem retek az alma —
 Konyhakés nem fringia —
 Abécze nem biblia —
 Nem cipő az ernyő —
 Mariska nem Ernő —
 A rigó nem riska —
 Ernő nem Mariska —
 A néma nem csacska —
 A kutya nem macska!
 Ezt mind jól megjegyeztétek,
 Soha el ne felejtétek!
 Diktum-faktum trallala —
 A beszédem ez vala!

A NAGYRAVÁGYÓ VERÉB.

— Mese. —

PEN megvirradt s egy kis veréb
 az ereszen vigan csiripelve kez-
 dett gondolkozni, merre induljon
 reggelit keresni.

Mellette ült a társa, de ez nem volt
 olyan jó kedvű.

— Sokat gondolkoztam az éjjel a sor-
 sunkról. Nagyon bosszantó az, hogy minket
 verebeket tartanak a leghitványabb, leg-
 közönségesebb madaraknak. Tudod mit?
 Hagyjunk fel a veréb-élettel, éljünk más,
 jelesebb madarak módjára.

— Jut eszembe! felelé a vidám kis
 veréb. Jobb nekem így, a hogy tudom.

A nagyravágyó veréb megvetőleg né-
 zett társára s elröppent. Nem messze egy
 nagy seregély-csapatot pillantott meg.

— Felcsapok seregélynek, gondolá.
 Azok ugyanis félig-meddig atyafiak.

Odaszállt a seregély-csaphoz. A
 seregélyek nem igen törődtek vele, hanem
 folytatták a maguk életmódját, rövid idő

alatt nagyon messzire elkalandozva. A
 folytonos hosszas röpülés nem tetszett a
 nagyravágyó verébnek s utoljára is elma-
 radt a csapatától.

— Mást választok. Ez nagyon fá-
 rasztó. Ni, ott egy csapat varju száll a
 mezőre... azok erős, szép madarak, azok-
 kal fogok tartani.

A mezőn épen szántottak s a varjak
 oda szálltak, hogy a felszántott barázdák-
 ból a naptényre került rovarokat kiszede-
 gessék. Ilyen kényelmes ebédhez jutni
 nagyon kellemesnek látszott s verebünk
 is hozzá akart látni. De csak akart, mert
 csak leghátul engedtek neki helyet, ott
 pedig már semmit sem talált, mindent
 fölszedegettek előle. Egyik varju pedig
 nevetve szólt a pajtásához:

— Ugyan mit botorkál ez az ostoba
 kis veréb itt mögöttünk?

Ez sem tetszett a nagyravágyó
 verébnek, kivált mikor éhen is maradt
 mellette. Tehát ismét elmaradt a társa-
 ságtól.

— Más valamit választok. Ezek
 nagyon sokan vannak. Lám, ott fent röpül
 a héja, egymaga, nem kérdi senkitől, mit
 tegyen, neki nem áll utjában senki. Ugy
 fogok élni én is. Mindjárt meg is kértem
 tőle, hogy fogjak hozzá.

A héja épen ekkor leereszkedett s a
 veréb oda röpült hozzá és megkérdezte.

— Oh, nagyon szívesen megmutatom,
 felelé a héjja. Így kell hozzáfognod, ni!

S ezzel megragadta a nagyravágyó
 verebet és fölfalta.

A vidám kis veréb épen a letarolt
 buzaföldön csipegetett holmi elhullott
 buzaszemecskéket s látta a társa vesztét.

— Lám, szegény barátom, mi lett
 a vége, hogy be nem érted azzal a hely-
 lyel, a melyre születted. Soha sem fogok
 hiu nagyravágyásból olyan után kapaszkodni,
 amihez a természet erőt és képes-
 séget nem adott.

A KÜLÖNÖS FAL.

HÁBORUS idők jártak. Egy magában álló paraszt-házban a várható csata miatt nagy volt az izgalom és aggodás. Különösen az utolsó éj volt iszonyú. Az ellenség mindinkább közeledett a falhoz. Az éj leszállt s az ég sötét volt volna, ha égő falvak és tanyák tüze rémesen meg nem világítja vörös fénnel. Ez a tűz is az ellenség műve volt.

Tél volt, az idő hideg és borús. A jó emberek egy perczig sem voltak bátorságban az ellenségtől. A nagyszülők, szülők és gyermekek az egész éjen át egy szobában szorongtak és imádkoztak. A nagymama a régi imádságos-könyvből olvasott fennszóval. Egy imádságot mondott, melyet háboru idején szoktak imádkozni, és a melyben ezek a szavak is fordulnak elő: »Isten akarja hogy falat emeljünk, hogy az ellenséget feltartóztassuk az ő utjában!«

A fiu, a ki ájtatosan hallgatta az imádságot, ezt gondolá: »A jó Istentől nagy kívánság az, hogy falat emeljünk!«

Ez alatt elmúlt az éj a nélkül, hogy egy ellenséges katona lépett volna a házba. De hogy reggel az ajtó elé mentek, ime, azon az oldalon, a hol az ellenség volt: a szél erős fuvalma következtében feltornyosodott hó-fal meredezett, úgy hogy lehetetlen volt rajta keresztül törni.

Mindnyájan dicsérték és magasztalták Istent, hogy őket ily csodálatosan megmentette.

A nagyanya pedig így szolt: »Lásátok, Isten maga épített egy falat, hogy az ellenség ránk ne törhessen. Aki Istenben bizik, az nem csalatkozik!«

Németből fordította **Jansza Paula**.

KOCZKÁS BETÜREJTVÉNY.

a	h	o	j	é	m	t	l
ny	s	a	i	j	n	t	
a	p	u	k	á	r		
s	l	a	m	o			
gy	r	i	e				
n	gy	a					
a	ó						
k							

1. Híres magyar király neve. 2. Világrész. 3. Drágakő. 4. Magyar király neve a Habsburg uralkodó házból. 5. Nemes fém. 6. Egy hasznos házi állat. 7. Nélküle nem történhetnék semmi sem. 8. Egy mássalhangzó.

Az első sor betűi balról jobbra, valamint a bal oldalon levő betűk felülről lefelé olvasva, ugyanazon híres magyar király nevét adják.

SZÖREJTVÉNY.

Á-val édes, vad is lehet,
Ó-val fémet mutat neked.
MA-val szemet zúz az porrá.
B-vel végén most hull alá.
Ámde *magában* ha látod:
Fogd a seprőt vagy lapátot,
Söpörgessed, hordjad egybe,
Lakásod' ne mételyezze!

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Dessewffy Alicet arról értesíti *Dessewffy Antal*, hogy az ő (Antal) lakóhelye Vésse (Somogy vm.), édesatyja Aladár, s hogy ősei Sárosból származtak Szatmárba. — **Schliechter Emma**. Hogy, megtanulván az írás nehéz mesterségét, első leveledet is hozzám intézed: ez nagy örömmre szolgál. — **Ifj. Szilágyi Imre**. Azon való csudálkozásodban, hogy a te neved mért nincs a megfejtők sorában: nem jutott eszedbe, hátha a te leveled el is vesztetett? Pedig aligha úgy nincs. — **Roth Izidor**. Gondatlanul firkantott leveled nem érdemel választ. — **Onory Béla**. Tanulhatsz az előző üzenetből te is.